

EUROPESE COMMISSIE

Brussel, 6.5.2026
COM(2026) 541 definitief

**MEDEDELING VAN DE COMMISSIE AAN HET EUROPEES PARLEMENT, DE RAAD,
HET EUROPEES ECONOMISCH EN SOCIAAL COMITÉ EN HET COMITÉ VAN DE
REGIO'S**

Versterking van de strategie voor de rechten van personen met een handicap tot 2030

{SWD(2026) 773 definitief}

INLEIDING

Ongeveer 90 miljoen mensen in de EU leven met een [handicap](#) ⁽¹⁾. De grote verscheidenheid aan situaties waarin personen met een handicap zich bevinden, maakt hen tot een heterogene groep met uiteenlopende behoeften. Eén eenvoudig feit verbindt hen: **zij hebben dezelfde mensenrechten als ieder ander**. Een handicap ontstaat door de wisselwerking tussen beperkingen en attitudinale of omgevingsbarrières die hun volledige en effectieve deelname aan de samenleving op voet van gelijkheid met anderen belemmeren. Een handicap kan bij de geboorte aanwezig zijn of later in het leven ontstaan, onder meer als gevolg van veroudering. Als zodanig raakt een handicap de samenleving als geheel: op verschillende momenten in het leven zullen veel mensen te maken krijgen met omstandigheden waarin barrières hun volledige deelname aan de samenleving belemmeren. **Een handicap en de rechten van personen met een handicap gaan ons allemaal aan.**

Samen met andere [EU-gelijkheidsstrategieën](#) draagt de [strategie voor de rechten van personen met een handicap 2021-2030](#) („de strategie”) bij aan het creëren van een **Unie van gelijkheid**, aan de bestrijding van discriminatie en aan de verbetering van het leven van personen met een handicap in de EU en daarbuiten. De strategie biedt een kader voor: (I) de tenuitvoerlegging van EU-rechten en -maatregelen; (II) het wegnemen van belemmeringen om personen met een handicap in staat te stellen zelfstandig te leven en op voet van gelijkheid met anderen deel te nemen aan de samenleving en de economie; (III) het aangaan van een dialoog met belanghebbenden en het boeken van resultaten.

Deze doelstellingen zijn in overeenstemming met het [Verdrag van de Verenigde Naties inzake de rechten van personen met een handicap \(UNCRPD\)](#) en de [Europese pijler van sociale rechten](#). Ze sluiten ook aan bij de doelstellingen van het [Competitiviteitskompas](#), waarbij de bijdrage van personen met een handicap aan de economie en de samenleving wordt gewaardeerd als een troef voor een meer concurrerende EU ⁽²⁾.

Halverwege de uitvoering van de strategie moet de EU nu haar inspanningen opvoeren, zorgen voor hernieuwde betrokkenheid in alle sectoren in het kader van een mainstreamingbenadering, en zich opnieuw verbinden aan de kerndoelstellingen van de strategie: **het ondersteunen van zelfbeschikking, autonomie en participatie**. Hoewel de algemene doelstellingen van de strategie niet zijn gewijzigd, zijn krachtigere maatregelen nodig om deze tegen 2030 te verwezenlijken. De [raadplegingen](#) die voorafgaand aan deze mededeling zijn gehouden, de standpunten van andere EU-instellingen ⁽³⁾ en de [slotopmerkingen die](#) in 2025 door het desbetreffende VN-comité aan de EU zijn gericht, alsmede een beoordeling van de voortgang ⁽⁴⁾ dragen bij aan het in kaart brengen van de gebieden waarop verdere inspanningen nodig zijn.

De Commissie versterkt de strategie dan ook om de EU en haar lidstaten te begeleiden bij hun gezamenlijke inzet **om de inclusie van personen met een handicap tot 2030 te verbeteren**.

De geplande acties omvatten **vlaggenschipinitiatieven** waarmee de inspanningen op belangrijke thema's kunnen worden gericht. Het intensiveren van **de samenwerking met de lidstaten**, onder meer door het gebruik van EU-middelen, maakt deel uit van deze hernieuwde inzet.

(1) 16 jaar of ouder, in 2024. Bron: schatting van Eurostat op basis van EU-SILC 2024-microdata. De [indicator voor algemene beperkingen \(GALI\)](#) wordt gebruikt als de belangrijkste variabele om beperkingen op EU-niveau te meten.

(2) Volgens de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO), in haar rapport "[Combating Discrimination in the European Union](#)", wordt het verlies aan bruto binnenlands product (bbp) als gevolg van discriminatie op grond van handicap geschat op 0,84 tot 1,42 miljard euro (prijspeil 2022).

(3) Het [Europees Parlement](#), het [Europees Economisch en Sociaal Comité](#) en de [Raad](#).

(4) Tussentijds verslag over de uitvoering van de strategie van de Unie voor gelijkheid inzake de rechten van personen met een handicap 2021-2030, dat bij deze mededeling is gevoegd.

I. RECHTEN OMZETTEN IN REALITEIT

1. Toegankelijkheid – een katalysator voor rechten, autonomie en gelijkheid

Toegankelijkheid is cruciaal om personen met een handicap in staat te stellen **ten volle deel te nemen aan alle aspecten van het leven**. Personen met een handicap worden nog steeds geconfronteerd met belemmeringen in de gebouwde omgeving, het vervoer, de toegang tot diensten en informatie en communicatie, met inbegrip van digitale ruimtes.

Digitale toegankelijkheid en ondersteunende technologieën

De effectieve uitvoering van belangrijke wetgeving inzake toegankelijkheid, onder meer via de ondersteuning van [AccessibleEU](#), blijft tot 2030 een belangrijk aandachtspunt. De Commissie zal toezicht houden op de uitvoering en toepassing van de [Europese toegankelijkheidswet](#), onder meer via deskundigengroepen en comités, en zal gevolg geven aan [normalisatieverzoek M587](#) en technische specificaties met betrekking tot toegankelijkheidseisen voor producten en diensten. Bij de evaluatie van de [richtlijn audiovisuele mediadiensten](#) wordt ook rekening gehouden met toegankelijkheidsaspecten. Er zal toezicht blijven worden gehouden op de toepassing van relevante wetgeving, zoals de [richtlijn inzake webtoegankelijkheid](#) en de [Europese code voor elektronische communicatie](#), in afwachting van [de voorgestelde herziening](#) daarvan. De Commissie zal inspanningen ondersteunen om internetplatforms en digitale diensten toegankelijker te maken, onder meer via de **gedragscodes** in het kader van de [wet inzake digitale diensten](#).

Om haar rol als wereldleider op het gebied van toegankelijkheid, met name in de digitale wereld, te behouden, **moet de EU zich voortdurend aanpassen aan nieuwe uitdagingen**. Dit betreft met name het gebruik van kunstmatige intelligentie (AI), dat een groot potentieel heeft om personen met een handicap te ondersteunen, maar een voorzichtige aanpak vereist gezien mogelijke discriminerende effecten ⁽⁵⁾. De nadruk op toegankelijkheid en de bescherming van grondrechten zal cruciaal zijn voor het tot stand brengen van een **gezamenlijke aanpak voor de inzet van AI in de interne markt**. De Commissie zal richtsnoeren voor de uitvoering van de [wet inzake kunstmatige intelligentie \(AI\)](#) uitvaardigen en opvolgen, bijvoorbeeld met betrekking tot [verboden AI-praktijken](#) die de kwetsbaarheid van een persoon op een aanzienlijk schadelijke manier uitbuiten, onder meer vanwege een handicap, en met betrekking tot de classificatie van AI-systemen met een hoog risico.

AI-ontwikkelingen zijn met name relevant op het gebied van **ondersteunende technologie**, die essentieel is voor het waarborgen van autonomie en levenskwaliteit en steeds belangrijker wordt naarmate de bevolking vergrijst. Vanuit zakelijk perspectief brengt deze sector uitdagingen met zich mee op het gebied van markttoegang en toegang tot financiering, die waarschijnlijk van invloed zullen zijn op de beschikbaarheid en betaalbaarheid voor gebruikers.

VLAAGSCHIPINITIATIEF – Ondersteunende technologieën en AI: van laboratorium naar markt

De Commissie zal trachten de kennis te vergroten en de interne markt voor ondersteunende technologieën en AI-toepassingen te versterken. Het doel is om knelpunten te identificeren en weg te nemen die personen met een handicap beletten te profiteren van toegankelijke en betaalbare technologieën. **Het initiatief omvat:** (i) een dialoog op EU-niveau met aanbieders van ondersteunende technologieën, waarbij gebruikers en overheidsinstanties worden betrokken, relevante EU-initiatieven ter ondersteuning van het bedrijfsleven, zoals het [Enterprise Europe Network](#), onder de aandacht worden gebracht en financieringsmogelijkheden worden geïdentificeerd om de overgang "van laboratorium naar markt" te vergemakkelijken; en (ii) een studie om de belemmeringen voor de toegang tot ondersteunende technologieën en AI voor personen met een handicap te beoordelen en suggesties te doen om deze aan te pakken.

(5) [Verslag van de speciale rapporteur van de VN uit 2021: Kunstmatige intelligentie en de rechten van personen met een handicap](#).

Veilige en toegankelijke producten en diensten

Personen met een handicap ondervinden **als consumenten moeilijkheden** als gevolg van ontoegankelijke interfaces en functionaliteiten en een gebrek aan toegankelijke etikettering en productinformatie. Bovendien beperken belemmeringen bij de toegang tot essentiële diensten zoals vervoer, bijvoorbeeld door ontoegankelijke voertuigen en stations en een gebrek aan realtime toegankelijke informatie, hun mogelijkheden om onafhankelijk te zijn en deel te nemen aan hun gemeenschap.

De Commissie zal **toegankelijke etikettering in belangrijke sectoren** bevorderen ⁽⁶⁾. De uitvoering van de [verordening inzake algemene productveiligheid](#) en van de [herziene wetgeving inzake alternatieve geschillenbeslechting](#) zal de **toegankelijkheid en de veiligheid van consumenten met een handicap** helpen verbeteren. De bescherming van consumenten in kwetsbare situaties is een overkoepelende prioriteit van de [consumentenagenda voor 2030](#), ook in de digitale omgeving. De Commissie zal de werkzaamheden van de nationale autoriteiten voor consumentenbescherming en het [netwerk van Europese consumentencentra](#) coördineren, om ervoor te zorgen dat de kwetsbaarheid van consumenten niet wordt uitgebuit en dat de rechten van personen met een handicap als consumenten worden geëerbiedigd overeenkomstig het EU-recht.

Volgens [een rapport](#) van [de Hoge Commissaris voor de Mensenrechten van de VN over infrastructuur, vervoer en huisvesting die toegankelijk zijn voor personen met een handicap](#), kunnen personen met een handicap tot wel 15 keer meer **beperkingen** ondervinden **op het gebied van participatie en mobiliteit** in vergelijking met anderen. Dit onderstreept de noodzaak om de maatregelen te intensiveren om de toegankelijkheid, betaalbaarheid en beschikbaarheid van vervoerssystemen voor personen met een handicap te verbeteren, uitdagingen die bijzonder acuut zijn in landelijke en afgelegen gebieden.

VLAAGSCHIPINITIATIEF – Betere toegang tot vervoer voor personen met een handicap

De Commissie zal de toegankelijkheid van verschillende vervoerswijzen bevorderen. Het initiatief omvat **de volgende resultaten**: (i) in het spoorvervoer: vaststelling van gemeenschappelijke EU-prioriteiten en -criteria voor toegankelijkheidseisen voor het spoor door herziening van de [technische specificaties voor interoperabiliteit met betrekking tot personen met beperkte mobiliteit](#). In dit verband zal het Europees Spoorwegbureau aanbevelingen doen voor de herziening van de technische specificaties, bijvoorbeeld om de trede tussen trein en perron te verbeteren, zelfstandig instappen te vergemakkelijken en de toegankelijkheid van nachttreinen te verbeteren; (ii) in het wegvervoer: het actualiseren van [het referentiemateriaal voor](#) duurzame stedelijke mobiliteitsplanning met betrekking tot kwetsbare groepen en het publiceren van richtsnoeren over veiligheidsvoorzieningen in de weginfrastructuur voor kwetsbare weggebruikers. Daarnaast zal de [verordening inzake infrastructuur voor alternatieve brandstoffen](#) en de aanstaande herziening daarvan erop gericht zijn de Europese technische normen voor de toegankelijkheid van oplaadpunten voor elektrische wegvoertuigen te integreren; (iii) in het vervoer over water: herziening van de toegankelijkheidsbepalingen als onderdeel van de evaluatie van de [richtlijn inzake veiligheidsvoorschriften en -normen voor passagiersschepen](#); en (iv) in het luchtvervoer: samenwerking met belanghebbenden in de luchtvaart en verspreiding van goede praktijken onder exploitanten om de vliegervaring voor personen met een handicap te verbeteren, bijvoorbeeld door middel van dialogen over de behandeling en het vervoer van assistentiehonden en mobiliteitshulpmiddelen.

De Commissie zal bij de herziening van de [normalisatieverordening](#) ook nagaan hoe de deelname van personen met een handicap aan normalisatieprocessen kan worden verbeterd en hoe normen toegankelijker en inclusiever kunnen worden gemaakt. Bovendien zal de herziene [richtlijn inzake overheidsopdrachten](#) naar verwachting de verplichting om **toegankelijke goederen en diensten aan te schaffen**, opnieuw bevestigen.

(6) Zoals energie, voedsel en cosmetica. Op het gebied van energie-etikettering zullen documenten die worden gegenereerd door het [Europees productregister voor energie-etikettering \(EPREL\)](#) vanaf 2026 toegankelijker worden gemaakt.

De Commissie roept de EU-lidstaten op om:

- de verbetering en implementatie van toegankelijkheid in normen en technische specificaties te ondersteunen, ook bij overheidsopdrachten;
- opleidingen over toegankelijkheid aan te bieden aan relevante professionals op het gebied van bouw, vervoer, overheidsopdrachten en informatie- en communicatietechnologieën.

2. Genieten van EU-rechten

Mobiliteit binnen de EU vergemakkelijken

EU-burgers, met inbegrip van personen met een handicap, genieten alle voordelen van het EU-burgerschap, zoals het **recht om zich vrij te verplaatsen en overal in de EU te wonen**. De omzetting en uitvoering van de [Europese gehandicaptenkaart en de Europese parkeerkaart voor personen met een handicap](#) ⁽⁷⁾, ondersteund door de speciale deskundigengroep, zullen van cruciaal belang zijn voor het vergroten van de mobiliteit en inclusie van personen met een handicap, met inbegrip van onderdanen van derde landen die legaal in een lidstaat verblijven, binnen de EU. **Er blijven echter administratieve belemmeringen bestaan**, onder meer wat betreft de toegang tot uitkeringen voor personen met een handicap bij verhuizing van de ene lidstaat naar de andere. In dit verband wijzen verschillen in de manier waarop lidstaten een handicap definiëren en beoordelen op de noodzaak om informatie uit te wisselen ter bevordering van een gemeenschappelijk begrip. De Commissie zal daarom **wederzijds leren over methoden voor de beoordeling van een handicap tussen de lidstaten** aanmoedigen.

VLAAGSCHIPINITIATIEF – Europese gehandicapten- en parkeerkaarten in uw (digitale) portemonnee

Dit initiatief heeft tot doel ervoor te zorgen dat de kaarten in de EU werkelijkheid worden, wat betekent dat alle EU-inwoners met een handicap ze in hun (digitale) portemonnee zouden moeten hebben. **Hiervoor is het volgende nodig:** (i) QR-codes voor de fysieke versies van de kaarten, voorzieningen om de veiligheid van de kaarten te waarborgen en fraude te voorkomen, en interoperabiliteitseisen voor leesbaarheid in alle lidstaten; (ii) toegankelijke digitale versies van de kaarten en bijbehorende interoperabiliteitsregelingen; (iii) communicatie-inspanningen om het bewustzijn over de voordelen van de kaarten te vergroten; en (iv) beoordeling van resterende lacunes met betrekking tot het vrije verkeer van personen met een handicap.

Bevordering van deelname aan democratische processen

Personen met een handicap moeten **op voet van gelijkheid met anderen** kunnen **deelnemen aan politieke processen, waaronder verkiezingen**. De moeilijkheden waarmee zij worden geconfronteerd bij de uitoefening van hun democratische rechten omvatten het verkrijgen van toegankelijke papieren stembiljetten en verkiezingsgerelateerde informatie, toegang tot e-overheidsdiensten, het betwisten van verkiezingen en het zich kandidaat stellen voor een ambt.

VLAAGSINITIATIEF – Inclusieve democratieën in de hele EU

De Commissie zal in het kader van het Europees samenwerkingsnetwerk voor verkiezingen samenwerken met de lidstaten om de volgende **resultaten** te realiseren: (i) het actualiseren [van de gids voor goede verkiezingspraktijken in de lidstaten, waarin de deelname van burgers met een handicap aan het verkiezingsproces aan de orde komt](#); (ii) het bevorderen van gemeenschappelijke referentiepunten en normen voor inclusieve verkiezingen via het in het kader van het [Europees Democratieschild](#) opgezette archief; en (iii) het delen van goede praktijken binnen het Europees samenwerkingsnetwerk voor verkiezingen op het gebied van handicaps

(7) Uitgebreid, bij [Richtlijn \(EU\) 2024/2842](#), tot onderdanen van derde landen die legaal in een lidstaat verblijven.

elementen van de [aanbeveling van de Commissie inzake inclusieve en veerkrachtige verkiezingsprocessen](#) en het [verslag van de Commissie over de verkiezingen voor het Europees Parlement in 2024](#).

De Commissie zal haar inspanningen voortzetten, onder meer door samen te werken met belanghebbenden en door middel van communicatieacties om de rechten van personen met een handicap om te stemmen en zich verkiesbaar te stellen bij de **Europese verkiezingen van 2029** te bevorderen.

De Commissie roept de EU-lidstaten op om:

- de deelname van personen met een handicap aan democratische processen te bevorderen, zowel als kiezers als kandidaten bij verkiezingen, onder meer door verkiezingscommunicatie en -informatie in toegankelijke formaten aan te bieden en ervoor te zorgen dat stemmateriaal, procedures en faciliteiten toegankelijk zijn.

II. EMPOWERMENT EN INCLUSIE

3. Een fatsoenlijke levenskwaliteit en zelfstandig wonen

Ontwikkeling van zelfstandig wonen en versterking van gemeenschapsgerichte diensten

De EU zet zich al meer dan tien jaar in voor de institutionalisering door middel van beleid en financiering, onder meer via de [richtsnoeren inzake zelfstandig wonen en inclusie in de samenleving voor personen met een handicap in het kader van EU-financiering](#). Volgens een recente schatting van Eurofound is het aantal kinderen, volwassenen met een handicap en ouderen in residentiële instellingen in de EU in de tien jaar tot 2022–2023 echter gestegen tot 1,4 miljoen ⁽⁸⁾. Toegankelijkheidsproblemen, een gebrek aan adequate gemeenschapsgerichte diensten en beperkingen van de handelingsbekwaamheid behoren tot de redenen waarom personen met een handicap worden belemmerd om zelfstandig te leven.

VLAAGSCHIPINITIATIEF – EU-alliantie voor zelfstandig wonen

De Commissie zal de lidstaten en belanghebbenden aanmoedigen om informatie uit te wisselen, het verzamelen en verspreiden van gegevens te bevorderen en het bewustzijn te vergroten van factoren die het deinstitutionaliseringproces bevorderen of belemmeren. **Het initiatief omvat:** (i) het opzetten van een alliantie van beleidsmakers en belanghebbenden om de oprichting van nationale en lokale centra voor zelfstandig wonen te vergemakkelijken, waarbij gebruik wordt gemaakt van EU-financiering; (ii) het monitoren van het deinstitutionaliseringproces in de lidstaten en het verstrekken van een kosten-batenanalyse; en (iii) het voeren van een dialoog over de uitvoering van zelfstandig wonen.

De Commissie zal ook **innovatieve oplossingen voor zelfstandig wonen** aanmoedigen via EU-financiering, met name via [Horizon Europa](#) en de fondsen en beleidsprogramma's van het cohesiebeleid, evenals hun opvolgers in het meerjarig financieel kader na 2027.

De Commissie zal **toegankelijke, gemeenschapsgerichte ondersteuning voor personen met een handicap** bevorderen, onder meer in het kader van [het Europees Sociaal Fonds+](#) en het [Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling](#). Op het gebied van sociale diensten zal de Commissie het **kader voor sociale diensten van topkwaliteit voor personen met een handicap** presenteren dat in het kader van de strategie is aangekondigd,

(8) [Wegen naar zelfstandig wonen en sociale inclusie in Europa | Eurofound](#).

waarbij wordt gezorgd voor synergieën met de actualisering van het vrijwillige EU-kwaliteitskader voor sociale diensten van het Comité voor sociale bescherming.

Verbetering van de toegang tot duurzame, hoogwaardige banen

Het verbeteren van de inclusie op de arbeidsmarkt biedt een belangrijke kans om de vaardigheden, talenten en ervaringen van personen met een handicap beter te benutten, wat bijdraagt aan een meer inclusieve en concurrerende EU-economie. **Slechts de helft van de personen met een handicap in de EU heeft echter een baan** (56,4 % in 2024) ⁽⁹⁾, waarbij de werkgelegenheidskloof voor personen met een handicap in 2024 24 % bedraagt (23,1 % in 2021) ⁽¹⁰⁾. Belemmeringen voor deelname aan de arbeidsmarkt zijn onder meer toegankelijkheidsproblemen, het niet doorvoeren van redelijke aanpassingen ⁽¹¹⁾, uitkeringsvallen en hardnekkige stereotypen.

Er zijn meer inspanningen nodig om **discriminatie te bestrijden en ervoor te zorgen dat op de werkplek redelijke aanpassingen worden aangeboden**, in overeenstemming met de EU-wettelijke vereiste die is vastgelegd in de [richtlijn inzake gelijke behandeling in arbeid en beroep](#). Jongeren met een handicap hebben moeite met de overgang naar volwassenheid door een gebrek aan adequate **trajecten tussen onderwijs en werk**, wat hun bijdrage aan de arbeidsmarkt en aan de economische groei belemmert. **Nieuwe uitdagingen op de werkplek**, zoals de gevolgen van het gebruik van AI voor werknemers en sollicitanten met een handicap, zijn een bron van zorg, evenals intersectionele discriminatie, bijvoorbeeld tegen vrouwen met een handicap. Tegelijkertijd bieden **digitale hulpmiddelen** en AI ook aanzienlijke toegankelijkheidsmogelijkheden voor werknemers met een handicap. Er is behoefte aan verdere bevordering van de **sociale economie**, een belangrijke motor voor het bevorderen van de toegang tot de arbeidsmarkt voor personen met een handicap, zoals benadrukt in de [aanbeveling van de Raad inzake de randvoorwaarden voor de sociale economie](#). Ook de arbeidsomstandigheden en arbeidsrechten in de **beschutte werkgelegenheid** blijven een punt van zorg.

De uitvoering van het werkgelegenheidspakket voor personen met een handicap verbeteren

De Commissie zal zich inzetten voor een betere toegang tot de arbeidsmarkt voor personen met een handicap, voortbouwend op het [pakket maatregelen voor de tewerkstelling van personen met een handicap](#) en in samenwerking met de sociale partners. **De follow-up omvat:** (i) het delen van beste praktijken en het uitbrengen van verdere richtsnoeren, bijvoorbeeld over AI en ondersteunende technologieën op de werkplek, de overgang van onderwijs naar werk en de tewerkstelling van vrouwen met een handicap; (ii) het beoordelen in hoeverre er op de werkplek redelijke aanpassingen worden aangeboden, in overeenstemming met de richtlijn inzake gelijke behandeling in arbeid en beroep ⁽¹²⁾; en (iii) het samen met de OESO publiceren van een kosten-batenanalyse van het stimuleren van de werkgelegenheid voor personen met een handicap. Bovendien zal de Commissie de Europese sociale partners raadplegen over de mogelijke richting van EU-maatregelen ter ondersteuning van de activering van personen die van de arbeidsmarkt zijn uitgesloten.

De Commissie zal samenwerken met de Comités voor sociale bescherming en werkgelegenheid van de Raad bij het vaststellen van **nationale streefcijfers voor de werkgelegenheid van personen met een handicap**. De

(9) Europese Commissie, [Werkgelegenheid en sociale ontwikkelingen in Europa 2025](#).

(10) Bron: [Eurostat](#). De werkgelegenheidskloof voor personen met een handicap is een kernindicator in het [sociaal scorebord](#), het belangrijkste monitoringinstrument voor de uitvoering van de Europese pijler van sociale rechten, onder meer in het kader van het Europees semester.

(11) Redelijke aanpassingen zijn alle wijzigingen in een functie of werkomgeving die nodig zijn om een werknemer met een handicap in staat te stellen het werk uit te voeren.

(12) Mede op basis van [het werk van Eurofound](#) over de rol van de sociale partners bij de implementatie van redelijke aanpassingen op de werkplek.

De Commissie zal ook de inclusie van personen met een handicap op de werkplek bevorderen via het [EU-platform voor diversiteitshandvesten](#). Wat **de arbeidsomstandigheden** betreft, zal de Commissie trachten rekening te houden met de risico's op het gebied van veiligheid en gezondheid op het werk waarmee werknemers met een handicap worden geconfronteerd in het komende voorstel voor de wet inzake kwaliteitsbanen, na de eerste fase van de raadpleging van de sociale partners en in afwachting van de tweede fase van de raadpleging.

Zorgen voor adequate sociale bescherming

Het **risico op armoede en sociale uitsluiting** is onder personen met een handicap aanhoudend hoog gebleven (28,8 % tegenover 17,9 % van personen zonder handicap in 2024) ⁽¹³⁾, een sterke voorspeller van een slechtere levenskwaliteit. De stijgende kosten van levensonderhoud in de afgelopen jaren hebben huishoudens van personen met een handicap nog kwetsbaarder gemaakt.

Voortbouwend op de [studie over de sociale bescherming van personen met een handicap in Europa](#) zal de Commissie analytisch werk verrichten en gegevens verzamelen om **de extra kosten van het leven met een handicap te kwantificeren** en discussies tussen de lidstaten, onder meer in het Platform voor personen met een handicap, aan te moedigen over de wijze waarop een handicap in verschillende socialezekerheidsstelsels wordt vastgesteld en aangepakt.

Betaalbare en toegankelijke huisvesting

Mensen met een handicap lopen een **groter risico op huisvestingsproblemen en energiearmoede** dan de rest van de bevolking, als gevolg van onvoldoende toegankelijkheid en een lager gezinsinkomen. Zij hebben ook een grotere energiebehoefte, met name vanwege **hun kritieke afhankelijkheid van elektriciteit** voor medische apparatuur, mobiliteitshulpmiddelen en ondersteunende technologieën ⁽¹⁴⁾. Het huisvestings- en energiebeleid moet daarom rekening houden met de behoeften van personen met een handicap om hen een fatsoenlijke levenskwaliteit te bieden, in overeenstemming met de doelstellingen om een eerlijke en schone energietransitie te waarborgen en uitsluiting op het gebied van huisvesting te bestrijden ⁽¹⁵⁾.

De Commissie zal bij haar beoordeling van nationale renovatieplannen voor gebouwen in het kader van de [richtlijn betreffende de energieprestatie van gebouwen](#) rekening houden met toegankelijkheidsaspecten en zal **goede praktijken in kaart brengen en verspreiden**. Daarnaast zal zij een specifiek **verslag** publiceren waarin de **woonomstandigheden van personen met een handicap in de hele EU** worden belicht. Ten slotte zal de Commissie een alomvattend kader voor **hervormingen, investeringen en maatregelen** op het gebied van duurzame, toegankelijke, sociale en betaalbare huisvesting en de gebouwde omgeving ondersteunen, in samenhang met het [Nieuwe Europese Bauhaus](#), het [Europees plan voor betaalbare huisvesting](#), het [Energiepakket voor de burger](#) en de [\[LINK\]](#) strategie ter bestrijding van armoede, waarbij rekening wordt gehouden met de directe en indirecte gevolgen voor personen met een handicap en waarbij de toegankelijkheidsverplichtingen worden weerspiegeld.

De Commissie roept de EU-lidstaten op om:

- nationale doelstellingen vast te stellen om zelfstandig wonen te bevorderen, met bijzondere aandacht voor de ontwikkeling van toegankelijke en betaalbare huisvesting en gemeenschapsgerichte diensten, waaronder persoonlijke assistentie, centra voor zelfstandig wonen, ondersteuning door lotgenoten en andere vormen van individuele ondersteuning, zoals ondersteunde besluitvorming, met inachtneming van de wil van het individu;

(13) Bron: [Eurostat](#).

(14) [De vicieuze cirkel doorbreken: energiearmoede onder mensen met een handicap in Europa aanpakken](#).

(15) [\[LINK\]](#) Voorstel voor een aanbeveling van de Raad inzake de bestrijding van uitsluiting op het gebied van huisvesting.

- maatregelen te nemen om hogere arbeidsparticipatiecijfers voor personen met een handicap op de open arbeidsmarkt te realiseren, onder meer door nationale werkgelegenheidsdoelstellingen vast te stellen en te zorgen voor redelijke aanpassingen en revalidatie;
- de sociale bescherming moderniseren door middel van hervormingen om lacunes in de dekking en toereikendheid voor personen met een handicap aan te pakken, onder meer door de extra kosten in verband met het leven met een handicap te compenseren, persoonsgerichte financiering te ontwikkelen en belemmeringen voor het werken weg te nemen.

4. Gelijke toegang en non-discriminatie

Inclusief onderwijs op alle niveaus

Leerlingen met een handicap worden nog steeds geconfronteerd met **belemmeringen bij de toegang tot het reguliere onderwijs**. In 2024 verliet 44 % van de 18- tot 24-jarigen in de EU met een ernstige handicap voortijdig het onderwijs of de opleiding ⁽¹⁶⁾. **Toegankelijkheidsproblemen en een gebrek aan adequate ondersteuning en noodzakelijke aanpassingen** verhinderen dat kinderen met een handicap ten volle kunnen deelnemen aan het reguliere onderwijs. Een meer gericht beleid inzake handicaps, gebaseerd op het initiatief "[Pathways to School Success](#)" en op de [routekaart voor het waarborgen van schoolsucces voor iedereen](#), zou kunnen helpen bij het identificeren van belemmeringen voor het realiseren van volledig inclusieve onderwijs- en opleidingsstelsels en bij het vinden van de beste manieren om deze weg te nemen. In overeenstemming met de [aanbeveling van de Raad inzake menselijk kapitaal in de EU](#) kan speciale aandacht voor kwetsbare groepen, waaronder personen met een handicap, ook bijdragen aan de horizontale doelstelling om **basisvaardigheden in alle onderwijsfasen in de hele EU te versterken**.

VLAAGSCHIPINITIATIEF – Levenslang leren inclusief personen met een handicap

De Commissie zal de lidstaten verder ondersteunen bij het bevorderen van toegankelijk en inclusief onderwijs op alle niveaus, via een levensloopbenadering. **Het initiatief omvat:** (i) richtsnoeren voor de ontwikkeling van leerplannen en pedagogische methoden in de voorschoolse opvang en het kleuteronderwijs om de verwerving van basisvaardigheden in een vroeg stadium te ondersteunen en de opsporing van ontwikkelingsachterstanden en daarmee samenhangende interventies te bevorderen; (ii) richtsnoeren voor beleidsmakers, als onderdeel van het Onderwijspakket 2026, waarin onder meer wordt ingegaan op de behoeften van kwetsbare groepen op school, waaronder leerlingen met een handicap; (iii) een beleidsinitiatief in 2027 om de toegankelijkheid van het hoger onderwijs voor een breder scala aan lerenden, waaronder studenten met een handicap, te verbeteren en ondersteunende diensten voor het welzijn van studenten te bevorderen; (iv) een verslag in 2028 over het versterken van inclusief onderwijs, met de nadruk op studenten met een handicap en speciale onderwijsbehoeften en het bieden van redelijke aanpassingen; en (v) prioriteit geven aan wederzijds leren over onderwijs dat inclusief is voor personen met een handicap in de context van het [strategisch kader voor de Europese onderwijsruimte](#), in samenwerking met het [Europees Agentschap voor onderwijs aan leerlingen met speciale behoeften en inclusief onderwijs](#).

EU-middelen, en met name middelen uit het cohesiebeleid en het **Erasmus+-programma**, zullen inclusief en toegankelijk onderwijs (formeel, niet-formeel en informeel) blijven ondersteunen, onder meer om de deelname aan leermobiliteit onder personen met een handicap te vergroten. De **versterkte Europese Kindergarantie** biedt een kader voor nationale hervormingen en investeringen ter ondersteuning van kwetsbare kinderen, waaronder kinderen met een handicap, door middel van hoogwaardig inclusief onderwijs.

(16) Bron: [Eurostat](#). Het aandeel voortijdige schoolverlaters onder jongeren met een beperking bedroeg 17,1 %, tegenover 8,0 % voor jongeren zonder beperking.

Als onderdeel van de komende **routekaart voor 2030 over de toekomst van digitaal onderwijs en vaardigheden** zal de Commissie ernaar streven ervoor te zorgen dat alle leerlingen kunnen profiteren van de digitale transformatie op scholen. Daartoe zal de Commissie de lidstaten ondersteunen bij de ontwikkeling van een gedeelde digitale infrastructuur voor onderwijs in overeenstemming met de EU-waarden. Dit omvat een ethisch en op gelijkheid gericht gebruik van AI en de inzet van veilige Europese onderwijstechnologieën die kunnen voorzien in de uiteenlopende toegankelijkheidsbehoeften van leerlingen.

Verbetering van de toegang tot gezondheidszorg

Het gezondheidsbeleid moet worden ontworpen en uitgevoerd met de behoeften van personen met een handicap in het achterhoofd. In dit verband zullen de [richtsnoeren inzake toegang tot gezondheidszorg voor personen met een handicap](#) een gemeenschappelijk begrip van de **uitdagingen op het gebied van toegang tot gezondheidszorg voor personen met een handicap** bevorderen en goede praktijken aanmoedigen die veranderingen op nationaal niveau kunnen stimuleren.

Veel mensen met kanker, zeldzame ziekten of chronische aandoeningen hebben ook te maken met een handicap. Verschillende partnerschapsinitiatieven en onderzoeksprojecten richten zich op **zeldzame ziekten**, en het herziene [farmaceutische pakket](#) zal helpen om weesgeneesmiddelen tegen zeldzame ziekten toegankelijker te maken. Bovendien zullen de herziening van de [verordeningen](#) inzake medische hulpmiddelen en in-vitrodiagnostica, samen met het [voorstel voor de biotechnologie-wet](#), ook onderzoek en innovatie op het gebied van zeldzame ziekten bevorderen. Verschillende **gezamenlijke acties** in het kader van [het EU4Health-programma](#) zijn erop gericht: het bewustzijn te vergroten van op mensenrechten gebaseerde benaderingen bij de aanpak van geestelijke gezondheidsproblemen, in overeenstemming met de [alomvattende aanpak](#) van de Commissie [op het gebied van geestelijke gezondheid](#); dementie op een holistische manier aan te pakken; ongelijkheden bij de preventie, opsporing en zorg van kanker aan te pakken ⁽¹⁷⁾. Een door de Commissie gelanceerde **studie** naar de **levenskwaliteit van kankerpatiënten en -overlevenden** zal indicatoren ontwikkelen om het beleid te beoordelen dat in de EU-landen wordt uitgevoerd om de levenskwaliteit te monitoren en te verbeteren, en zal waarschijnlijk ook beleid omvatten dat relevant is voor handicaps die zijn opgelopen als gevolg van kanker.

Handicaps op het snijvlak: meer zeggenschap en keuzevrijheid

Vrouwen, ouderen en jongeren met een handicap, evenals kinderen, LGBTIQ+-personen en personen uit raciale of etnische minderheden met een handicap, worden geconfronteerd met **elkaar overlappende vormen van discriminatie** en lopen op veel gebieden een groter risico op uitsluiting en ongelijkheid ⁽¹⁸⁾. Bij de uitvoering van de [strategie voor gendergelijkheid 2026-2030](#) zal zorgvuldig rekening worden gehouden met de behoeften van vrouwen en meisjes met een handicap, met name wat betreft de ondersteuning van de lidstaten bij het verbeteren van de **toegang tot lichamelijke en geestelijke gezondheidszorg en seksuele en reproductieve gezondheid en rechten**. In dit verband zal een initiatief in samenwerking met de Wereldgezondheidsorganisatie manieren onderzoeken om de kwaliteit en toegankelijkheid van de gezondheidszorg voor vrouwen te verbeteren, ook voor vrouwen met een handicap. Bovendien zal de Commissie een **studie** starten **over geweld tegen vrouwen met een handicap in de EU**. De Commissie zal bij de uitvoering van de relevante strategieën, zoals de [LGBTIQ+-](#) en antiracismestrategieën 2026-2030, nauwlettend aandacht besteden aan de behoeften van personen met een handicap.

(17) Zo draagt het gezamenlijk optreden [EUCanScreen](#) bij aan een betere toegang tot kankerscreening voor personen met een verstandelijke beperking, onder meer door middel van een haalbaarheidsstudie naar de acceptatie van zelfafname van HPV-monsters (humaan papillomavirus) onder personen met een lichte tot matige verstandelijke beperking die al langere tijd niet aan screening deelnemen.

(18) Vanuit een intersectioneel perspectief kan discriminatie van personen met een handicap samenvallen met andere vormen van discriminatie op basis van andere persoonlijke kenmerken of identiteiten. Hiertoe behoren geslacht, leeftijd, godsdienst of overtuiging, seksuele geaardheid en genderidentiteit/-expressie, en ras of etnische afkomst. Intersectionaliteit leidt tot specifieke ongelijkheden en unieke ervaringen van discriminatie.

Zorgen voor gelijke toegang tot de rechter, rechtsbescherming en veiligheid

Om personen met een handicap gelijke toegang tot de rechter te geven, is het essentieel om **praktische en juridische belemmeringen weg te nemen**, bijvoorbeeld in verband met toegankelijkheid of rechtsbevoegdheid, **en te zorgen voor redelijke aanpassingen**. In deze context omvat toegang tot de rechter zowel het kunnen deelnemen aan gerechtelijke procedures als het leveren van een professionele bijdrage aan het rechtssysteem. Het blijft een prioriteit om personen met een handicap, met name die in kwetsbare situaties, te beschermen tegen geweld, haat, uitbuiting en misbruik, zowel online als offline.

Slachtoffers met een handicap zullen verder worden beschermd en ondersteund via de [herziene richtlijn inzake de rechten van slachtoffers](#), die nieuwe bepalingen inzake procedurele aanpassingen bevat, en via de komende **EU-strategie inzake de rechten van slachtoffers**. Slachtoffers van gendergerelateerd geweld zullen worden ondersteund in het kader van de [richtlijn ter bestrijding van geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld](#), die specifieke bepalingen en bescherming voor vrouwen en meisjes met een handicap bevat. De Commissie zal ook de ontwikkeling van **richtsnoeren inzake procedurele aanpassingen** voor alle slachtoffers met een handicap faciliteren.

Het [Justitieprogramma](#) bevordert **justitiële opleiding over het VN-Verdrag inzake de rechten van personen met een handicap (UNCRPD) en handicaps**, in overeenstemming met de prioriteiten van de [strategie voor justitiële opleiding](#). In het kader van de herziening van [de richtlijn inzake het Europees onderzoeksbevel](#) zal de Commissie ernaar streven om deelname op afstand aan strafrechtelijke zittingen, ook door personen met een handicap, vanuit een andere lidstaat via toegankelijke videoconferentietechnologie mogelijk te maken, waarbij de nodige procedurele waarborgen worden gewaarborgd. De Commissie zal ook vaker verslag uitbrengen over kwesties inzake handicaps in het [EU-justitiescorebord](#).

De Commissie zal de lidstaten ondersteunen bij de uitvoering van de **komende verordening inzake grensoverschrijdende bescherming van kwetsbare volwassenen** en de toepassing ervan bevorderen in volledige overeenstemming met het VN-Verdrag inzake de rechten van personen met een handicap. **De Commissie zal ook een studie publiceren** over besluitvormingsregelingen en wetgeving inzake rechtsbevoegdheid in de lidstaten, **waarin benaderingen van ondersteunde besluitvorming worden belicht** om de zelfbeschikking van personen met een verstandelijke, mentale en psychosociale beperking te bevorderen.

Bovendien zal de Commissie wetgeving overwegen op basis van de bestaande strafbare feiten [die](#) onder [artikel 83, lid 1, VWEU](#) vallen, om **de definitie van online gepleegde haatmisdrijven te harmoniseren** en mogelijk ook het online aanzetten tot geweld of haat op gronden die momenteel niet onder de EU-wetgeving vallen, zoals handicap, hierin op te nemen. Handicap zal ook worden geïntegreerd in het komende actieplan ter bescherming van kinderen tegen criminaliteit en de strategie ter bestrijding van mensenhandel, evenals in het [pact inzake asiel en migratie](#).

Paraatheid en rampenbeheer

Mensen met een handicap worden onevenredig zwaar getroffen door rampen en zijn extra kwetsbaar tijdens een noodsituatie. In dergelijke situaties hebben velen beperkte toegang tot vroegtijdige waarschuwingen en alarmeringen, tot geschikt vervoer en tot de medische apparatuur die zij of hun verzorgers nodig hebben. Bovendien zijn eerstehulpverleners niet altijd opgeleid en uitgerust om aan hun specifieke behoeften te voldoen.

De Commissie zal ernaar streven de EU veiliger en veerkrachtiger te maken tegen bedreigingen door haar vermogen om crises te anticiperen, te voorkomen, zich erop voor te bereiden en ze te beheersen, te versterken. Om dit te bereiken zal zij een **sterkere en meer inclusieve cultuur van paraatheid** bevorderen in overeenstemming met de [strategie voor de paraatheidsunie](#), en gebruikmaken van het [mechanisme voor civiele bescherming van de Unie](#) (UCPM).

VLAAGSINITIATIEF – Voorbereid op alles, voorbereid op iedereen

De Commissie streeft ernaar paraatheid en crisisbeheer inclusiever te maken voor personen met een handicap. **Het initiatief omvat:** (i) een lacuneanalyse en het in kaart brengen van de situatie van personen met een handicap door belanghebbenden op het gebied van rampenrespons en paraatheid; (ii) richtsnoeren voor eerstehulpverleners, waaronder 112-centralisten⁽¹⁹⁾, en voor personen met een handicap en hun verzorgers over hoe te handelen in een noodsituatie; (iii) opleidingsprogramma's voor eerstehulpverleners over hoe zij een bepaalde handicap kunnen herkennen en de juiste handelwijze kunnen bepalen; en (iv) de uitreiking van een medaille voor civiele bescherming ⁽²⁰⁾ tijdens het Forum voor civiele bescherming voor „buitengewone bijdragen aan het UCPM op het gebied van inclusie van personen met een handicap” in 2026.

Deelname aan het culturele leven, sport, reizen en vrije tijd

Grote ongelijkheden in de toegang tot en deelname aan cultuur treffen personen met een handicap, **zowel als kunstenaars, cultuurwerkers als publiek**. Voor personen met een handicap is deelname aan culturele en sportevenementen, reizen en vrijetijdsbesteding vaak moeilijk omdat locaties en diensten niet toegankelijk zijn, en vanwege hardnekkige stereotypen en extra kosten. Dit belemmert hun persoonlijke ontwikkeling en verhindert hun inclusie in de samenleving. Het [Cultureel Kompas voor Europa](#) heeft **belemmeringen in verband met een handicap** aangemerkt als een van de factoren die van invloed zijn op deelname aan cultuur, en roept op tot inclusief cultuurbeleid, aanhoudende investeringen en een inclusief en toegankelijk ontwerp van culturele infrastructuur en programma's.

Tegen 2028 zal de Commissie een verslag opstellen om de lidstaten te ondersteunen bij het vergroten van de **deelname van personen met een handicap aan cultuur**. Organisaties die personen met een handicap vertegenwoordigen, zullen worden geraadpleegd over het **toekomstige EU-handvest voor kunstenaars**. De Commissie zal via de [DiscoverEU-inclusieactie](#) ook jongeren met minder kansen, waaronder jongeren met een handicap, ondersteunen. De Commissie zal inclusie en toegankelijkheid in de sport verder bevorderen, onder meer via de categorie "Inclusie" van [de #BeActive EU Sport Awards](#) en de [campagne voor de Europese Week van de Sport](#).

De Commissie roept de EU-lidstaten op om:

- de inclusie van kinderen, adolescenten en jongeren met een handicap in het reguliere onderwijs te bevorderen door belemmeringen in de schoolomgeving weg te nemen, toegankelijk en aangepast lesmateriaal beschikbaar te stellen en geïndividualiseerde onderwijsbenaderingen toe te passen;
- de toegang tot gezondheidszorg te verbeteren, onder meer door professionals op te leiden op basis van de richtsnoeren van het VN-Verdrag inzake de rechten van personen met een handicap en door administratieve en praktische belemmeringen weg te nemen;
- de capaciteitsopbouw in de justitiële sector te versterken in overeenstemming met de vereisten van het VN-Verdrag inzake de rechten van personen met een handicap en ervoor te zorgen dat slachtoffers met een handicap toegang hebben tot de rechter en passende beschermingsmaatregelen, waaronder toegankelijke klachten- en verhaalmechanismen.

(19) Het alarmnummer 112 moet in de hele EU volledig toegankelijk zijn, overeenkomstig de Europese toegankelijkheidswet.

(20) Op basis van artikel 20, onder a), van het besluit betreffende [het mechanisme voor civiele bescherming van de Unie](#).

III. BETROKKENHEID EN RESULTATEN

5. Bevordering van de rechten van personen met een handicap wereldwijd

Extern optreden

Meer dan een miljard mensen, oftewel **16 % van de wereldbevolking, heeft een vorm van handicap** ⁽²¹⁾, en dit aantal zal naar verwachting toenemen als gevolg van de wereldwijde vergrijzing. Conflictrelaterende verwondingen en de toenemende prevalentie van niet-overdraagbare ziekten hebben ook een impact op de incidentie van handicaps wereldwijd.

In aansluiting op de [toezeggingen](#) die zijn gedaan tijdens de **Wereldtop over gehandicapten in 2025** zal het thema gehandicapten hoog op de agenda staan bij de beleidsdialogen op hoog niveau van de EU met derde landen. Dit omvat onder meer: **het delen van relevante EU-initiatieven als goede praktijken** bij de uitvoering van het VN-Verdrag inzake de rechten van personen met een handicap (UNCRPD) en het bevorderen van de ratificatie en uitvoering ervan wereldwijd, evenals het promoten van de [EU-richtsnoeren inzake non-discriminatie in het externe optreden](#). De Commissie zal ook blijven **samenwerken met het VN-Comité voor de Rechten van Personen met een Handicap**, onder meer door het lidmaatschap van EU-deskundigen in het Comité te ondersteunen. Bij de geplande herziening van het [EU-actieplan voor mensenrechten en democratie 2020-2027](#) zal **meer nadruk** worden gelegd op handicaps.

De Commissie zal de inclusie van personen met een handicap in [mondiale gateway-investeringen](#) versterken en de toegankelijkheid in infrastructuurprogramma's bevorderen, onder meer bij wederopbouw en herstel na conflicten. De Commissie zal ernaar streven te waarborgen dat door de EU gefinancierd extern optreden niet bijdraagt aan de institutionalisering van personen met een handicap, maar juist een op mensenrechten gebaseerde overgang naar ondersteuning in de familie en de gemeenschap en zelfstandig wonen bevordert. Er zal verder worden gerapporteerd over de mainstreaming van handicaps en gerichte acties, waarbij [de handicapmarker van het Comité voor Ontwikkelingshulp van de OESO](#) wordt gebruikt om **gefinancierde operaties die inclusief zijn voor personen met een handicap te volgen**.

Humanitaire hulp

De **kwetsbaarheid en marginalisering** van personen met een handicap worden **verergerd in humanitaire crises**. Personen met een handicap lopen een grotere kans om te worden uitgesloten van zowel paraatheids- als crisisresponsmaatregelen, en er wordt onvoldoende rekening gehouden met hun behoeften bij het ontwerpen en verlenen van hulp. Voortbouwend op de evaluatie van de [operationele richtsnoeren voor de inclusie van personen met een handicap in door de EU gefinancierde humanitaire hulpoperaties](#), zal de Commissie **de inclusie van personen met een handicap in alle door de EU gefinancierde humanitaire operaties versterken** en partners en personeel hierin ondersteunen. De toezegging om mensen met een handicap te betrekken, zal ook worden bevestigd in de **komende mededeling over humanitaire acties van de EU in een veranderende wereldorde**, om ervoor te zorgen dat mensen met een handicap op zinvolle wijze worden betrokken en dat hun behoeften naar behoren in aanmerking worden genomen bij initiatieven op het gebied van humanitaire diplomatie, en om inclusieve humanitaire acties in de huidige mondiale context te bevorderen.

Uitbreiding van de EU

Kandidaat-lidstaten en potentiële kandidaat-lidstaten moeten hun wetgeving geleidelijk in overeenstemming brengen met het EU-acquis en de relevante internationale en Europese normen op het gebied van grondrechten en non-discriminatie, in overeenstemming met de "fundamentals first"-benadering van de herziene uitbreidingsmethodologie van de EU, alsook op het gebied van toegankelijkheid en

(21) gegevens over 2022. Bron: [Wereldwijd rapport over gezondheidsgelijkheid voor personen met een handicap](#).

inclusie. De Commissie zal **partnerlanden ondersteunen en hun vooruitgang beoordelen** bij de aanpassing en effectieve uitvoering van relevant beleid, onder meer via het jaarlijkse [uitbreidingspakket](#).

Er moet bijzondere aandacht worden besteed aan de behoeften van personen met een handicap in **Oekraïne**, waar de prevalentie van verworven handicaps waarschijnlijk is toegenomen als gevolg van de Russische agressieoorlog.

VLAAGSCHIPINITIATIEF – „Niets over ons zonder ons” bij de wederopbouw van Oekraïne

De Commissie zal inspanningen voor een gehandicapteninclusieve wederopbouw in Oekraïne ondersteunen. **Het initiatief omvat:** (i) een evenement op hoog niveau gericht op toegankelijkheid als onderdeel van een van de conferenties over de wederopbouw van Oekraïne in 2027; (ii) betrokkenheid van gehandicaptenorganisaties bij participatieve processen voor het ontwerp en de uitvoering van New European Bauhaus-projecten met betrekking tot de wederopbouw van Oekraïne; en (iii) het inzetten van EU-financiering voor toegankelijkheid bij de wederopbouw.

Daarnaast zullen kandidaat-lidstaten en potentiële kandidaat-lidstaten worden **betrokken bij de werkzaamheden van het Platform voor personen met een handicap** en bij andere relevante acties in het kader van de versterkte strategie.

De Commissie roept de EU-lidstaten op om:

- ervoor te zorgen dat internationale ontwikkelingsprogramma's op nationaal niveau het doel van inclusie van personen met een handicap nastreven, in overeenstemming met de toezeggingen van de [Wereldtop over gehandicapten](#) van 2025, en dat financiële steun institutionalisering niet in stand houdt;
- ernaar te streven humanitaire hulpoperaties inclusief en toegankelijk te maken, zodat personen met een handicap zinvolle toegang hebben tot en volledig en effectief kunnen deelnemen aan humanitaire acties;

6. De strategie efficiënt uitvoeren

Voortbouwend op de oprichting van het Platform voor personen met een handicap zullen een consistente **co-productiebenadering en meer samenwerking met de lidstaten** van cruciaal belang zijn om effectieve beleidsresultaten in de praktijk te waarborgen. Verdere **mainstreaming** van het gehandicaptenbeleid op alle beleidsterreinen en in alle EU-instellingen en -organen zal eveneens cruciaal zijn om alomvattende resultaten te bereiken.

De Commissie zal het Platform voor personen met een handicap uitbreiden door de uitwisseling van informatie over nationale ontwikkelingen te versterken. Het Platform zal de lidstaten ondersteunen bij het identificeren van uitdagingen en corrigerende maatregelen bij het opstellen en uitvoeren van plannen en strategieën voor personen met een handicap, die worden meegenomen in hun nationale en regionale partnerschapsplannen in het kader van het meerjarig financieel kader na 2027 (in afwachting van goedkeuring). Sessies voor wederzijds leren over belangrijke onderwerpen, zoals rechtsbevoegdheid, beoordeling van een handicap en arbeidsmobiliteit van personen met een handicap, zullen het mogelijk maken om veelbelovende praktijken te delen.

De Commissie zal de betrokkenheid van de gehandicaptengemeenschap bij de beleidsvorming op alle niveaus **blijven bevorderen**, in overeenstemming met de [EU-strategie voor het maatschappelijk middenveld](#), waarin wordt gesteld dat inclusiviteit en toegankelijkheid leidende beginselen zijn voor een dialoog met het maatschappelijk middenveld. De Commissie stelt voor om organisaties die zich inzetten voor de inclusie van personen met een handicap te ondersteunen in het kader van het [Agora EU-programma](#) onder het meerjarig financieel kader 2028-2034 (in afwachting van goedkeuring).

Bovendien zal de Commissie zich inzetten voor een betere **mainstreaming van het gehandicaptenvraagstuk in alle EU-instellingen, -organen, -bureaus en -agentschappen**, met acties in alle EU-agentschappen, gericht op bewustmaking, en in het kader van haar methodologie voor [betere regelgeving](#). Tegen 2028 zal een voorstel worden ingediend om het bestaande [EU-toezichtskader voor het VN-Verdrag inzake de rechten van personen met een handicap](#) te hervormen, voortbouwend op relevant analytisch werk, met het oog op een verbetering van het toezicht.

De Commissie roept de EU-lidstaten op om:

- goede praktijken uit hun plannen en strategieën inzake handicaps te delen en informatie over nationale ontwikkelingen uit te wisselen via het platform voor gehandicapten;

7. Het goede voorbeeld geven

De Commissie zet zich in voor het bevorderen van inclusie en diversiteit, niet alleen in haar hoedanigheid als werkgever, maar ook ten opzichte van burgers en belanghebbenden, in overeenstemming met de toezegging van de EU-instellingen om het VN-Verdrag inzake de rechten van personen met een handicap (UNCRPD) ten uitvoer te leggen. Voortbouwend op de [HR-strategie van de Commissie](#) zal **de Commissie de inclusie van personeel met een handicap** blijven bevorderen.

De Commissie zal trachten de **deelname van personen met een handicap aan het Blue Book-stageprogramma** verder te bevorderen in het kader van de komende herziening van het besluit inzake de Blue Book-stage. Dit vormt een aanvulling op de reeds bestaande bepalingen inzake de handicaptoeslag en redelijke aanpassingen.

Het **Europees Bureau voor personeelsselectie (EPSO)** zal de toegankelijkheid van zijn communicatie- en selectieprocedures versterken en gelijke kansen voor kandidaten met een handicap waarborgen, onder meer via zijn **beleid inzake redelijke aanpassingen**. EPSO zal zijn **gerichte outreach** verder versterken **door samen te werken met EU-organisaties op het gebied van handicap en diversiteit** om een meer diverse groep kandidaten aan te trekken.

De Commissie zal haar outreach naar personeel met een handicap en mantelzorgers versterken. Zij zal **de coördinatie tussen diensten die ondersteuning bieden aan het personeel** blijven **stroomlijnen**. Zij zal haar [actieplan voor diversiteit en inclusie](#) actualiseren, voortbouwend op de bevindingen van een in 2025 uitgevoerde enquête. Zij zal initiatieven verder ontwikkelen om het bewustzijn te vergroten, opleidingen te verzorgen voor personeel en leidinggevendenden, onbewuste vooroordelen te bestrijden en **de digitale en fysieke toegankelijkheid, alsook redelijke aanpassingen te verbeteren**. De Commissie zal ook regelmatig overleggen met personeelsverenigingen om inclusie op de werkplek verder te bevorderen.

Bovendien zal de Commissie haar **beleid tegen intimidatie** uitvoeren, met bijzondere aandacht voor kwetsbare groepen, waaronder personeelsleden met een handicap en personeelsleden die zorg dragen voor familieleden met een handicap. Bij de geplande herziening van de **gemeenschappelijke ziekteverzekering van de EU** zal ook zorgvuldig rekening worden gehouden met de behoeften van personeelsleden met een handicap.

Bovendien zal de Commissie een **actieplan voor digitale toegankelijkheid (2026-2030)** presenteren dat haar gehele digitale ecosysteem bestrijkt. Zij zal ook doorgaan met de uitvoering van **het werkplan voor gelijkheid op het gebied van infrastructuur en gebouwen (2021-2030)**, waarbij het bewustzijn over fysieke toegankelijkheid onder het personeel en relevante professionals wordt vergroot. De Commissie streeft ernaar vergaderingen en evenementen die in de vergaderzalen van de Commissie worden gehouden, toegankelijker te maken in alle EU-talen en zal op AI gebaseerde meertalige diensten inzetten.

8. Bewustmaking, monitoring en het meten van vooruitgang

Bewustmaking en verspreiding van goede praktijken

Het bevorderen van bewustwording rond handicaps en het bestrijden van stereotypen vormen een essentiële aanvulling op wetgeving en beleidsvorming. De Commissie zal via de **Europese Dag van personen met een handicap** in contact blijven met de gemeenschap van personen met een handicap en beste praktijken op het gebied van toegankelijkheid blijven bevorderen via de [Access City Award](#), waarbij een nieuwe **praktijkgemeenschap van steden** wordt ontwikkeld. Zij zal ook lokale overheden die zich inzetten voor inclusiviteit blijven eren en ondersteunen via de [European Capitals of Inclusion and Diversity Award](#). Daarnaast zal de Commissie een campagne "Unie van gelijkheid" voeren, die ook betrekking zal hebben op handicaps.

Gegevens verzamelen, toezicht houden en vooruitgang meten

Statistieken zijn een noodzakelijk instrument voor het evalueren van beleidsresultaten en het ontwerpen van op feiten gebaseerd gehandicaptenbeleid. De Commissie zal **de gegevensverzameling geleidelijk opvoeren en gegevens publiceren voor nieuwe indicatoren** over de situatie van personen met een handicap op verschillende levensgebieden via het speciale [online statistiekportaal van de EU](#), en zal ernaar streven de gegevensverzameling uitgesplitst naar type handicap te verbeteren, terwijl de administratieve lasten tot een minimum worden beperkt. Bovendien zal zij een **aanbeveling over gelijkheidsgegevens** uitbrengen en een rondetafelgesprek op hoog niveau organiseren om de verzameling en het gebruik ervan verder te bevorderen, voortbouwend op het werk van de deskundigengroep voor gelijkheidsgegevens van de Groep op hoog niveau inzake non-discriminatie, gelijkheid en diversiteit.

De Commissie zal in 2027 ook een nieuwe **Eurobarometer over discriminatie in de EU** publiceren. Daarnaast zal zij verdere stappen ondernemen om **de gegevensverzameling over personen met een handicap die in instellingen wonen en de daarmee gepaard gaande kosten** te bevorderen. De Commissie zal het Platform voor personen met een handicap gebruiken om de voortgang te bespreken en de verantwoordingsplicht te versterken, waarbij zij de nationale ontwikkelingen volgt, ondersteund door de komende verslaglegging van de Unie van Gelijkheid en **het kader voor de monitoring van de strategie**. Ten slotte zal de Commissie ernaar streven ervoor te zorgen dat het **gebruik van EU-middelen** wordt getoetst aan de beleidsoriëntaties die in de strategie en in deze mededeling zijn uiteengezet.

De Commissie roept de EU-lidstaten op om:

- het bewustzijn te vergroten en stereotypen over personen met een handicap te bestrijden, onder meer in de manier waarop handicaps in de media worden weergegeven;
- te zorgen voor de beschikbaarheid van naar handicap uitgesplitste gegevens, ook in instellingen.

CONCLUSIE

De strategie voor de rechten van personen met een handicap 2021-2030 **blijft het belangrijkste beleidskader van de EU voor het tot stand brengen van een Unie van gelijkheid voor personen met een handicap**. Deze versterkte strategie zal het engagement van de Commissie versterken om samen met de lidstaten en relevante belanghebbenden, alsook met kandidaat-lidstaten en potentiële kandidaat-lidstaten, een degelijk gehandicaptenbeleid uit te stippelen en uit te voeren.

Het bevorderen van de rechten en inclusie van personen met een handicap zal de weg vrijmaken voor sterkere democratieën en concurrerendere economieën en zal de **rol van de EU als betrouwbare speler op het wereldtoneel** bevestigen, wat haar inzet voor de eerbiediging van de mensenrechten weerspiegelt.